Uskontotieteen näkökulmia

Kpl 11

Uskonnolliset roolit uskontopsykologian näkökulmasta

https://www.youtube.com/watch?v=e49VEpWg61M&feature=youtu.be

- Mihin Luther King viittaa puhuessaan
  - vuorenhuipusta (mountaintop)
  - luvatusta maasta?

Uskontotiede ja lähitieteet

- **Uskontotieteessä yhdistellään eri tieteenalojen näkökulmia.**
- Uskontotiedettä jaotellaan eri tutkimusaloihin sen mukaan, mihin tieteenaloihin liittyviä menetelmiä käytetään. Jako ei kuitenkaan ole ehdoton.
- Esimerkiksi kognitiivisessa uskontotieteessä yhdistellään eri tieteenaloja, kun tutkitaan ihmismielen yleisten rakenteiden vaikutusta uskonnollisuuteen.

Uskontohistoria

- Uskontohistoria tutkii, miten uskonnot ovat vaikuttaneet ihmisten elämään ja yhteiskuntiin.
- Uskontotieteen varhaisvaiheissa oltiin kiinnostuneita laajoista kehityskaarista.
- Nykyisin keskitytään suppeampiin ilmiöihin. Tutkijoita kiinnostaa myös tavallisten ihmisten elämä menneisyydessä eli **mikrohistoria**.

Uskontopsykologia ja uskontososiologia

- **Uskontopsykologia** tutkii uskonnollisia kokemuksia ja yksilön ja yhteisön vuorovaikutusta.
- Tutkimuksen kohteita ovat esimerkiksi kääntyminen eli **konversio** ja erilaiset uskonnolliset roolit.
- **Uskontososiologia** tutkii uskontoa yhteisön ja yhteiskunnan tasolla.
- Keskeisiä tutkimuskohteita ovat esimerkiksi maallistuminen ja uskonnollisuuden muutos.
  - **Rakenteellinen näkökulma:** tutkitaan yhteiskunnan vaikutusta uskontoon, esimerkiksi sosiaalisen taustan vaikutusta ihmisten uskonnollisuuden muotoutumiseen
  - **Institutionaalinen näkökulma:** tutkitaan uskonnon vaikutusta yhteisöjen ja yhteiskunnan muutokseen ja säilymiseen, esimerkiksi kansalaisuskonnollisuus

Astrologia ja tarotkortit kiinnostavat nuoria naisia

https://www.svt.se/nyheter/uutiset/astrologia-ja-tarotkortit-kiinnostavat-nuoria-naisia

- Videolla uskontososiologian tohtori Cristoffer Tidelius kertoo, miksi naisilla on helpompaa uskoa paranormaaleihin ilmiöihin.

Uskontoekologia

- **Uskontoekologia** tutkii uskonnon ja luonnonympäristön vuorovaikutusta.
- Toisaalta tutkitaan luonnonympäristön vaikutusta uskonnon muotoutumiseen ja toisaalta uskonnon vaikutusta luonnonympäristöön tai uskonnollisia rituaaleja, joilla pyritään vaikuttamaan luontoon.
- Esimerkiksi saaliseläimet ovat vaikuttaneet alkuperäiskansojen uskontoihin.
- Nykyisin ympäristökriisit vaikuttavat uskontoihin, ja uskonnot muun muassa edistävät ympäristönsuojelua.
- On myös syntynyt uutta ekologista uskonnollisuutta, kuten **ekopakanismi**.

Uskontoantropologia

- **Uskontoantropologia** tutkii jonkin tietyn yhteisön uskontoa, yleensä tutkijan oman kulttuurin ulkopuolella.
- **Tavallisin tutkimustapa on kenttätyö**, jossa tutkija asuu tutkittavan yhteisön keskuudessa ja havainnoi ja haastattelee heitä.
- On myös mahdollista tutkia yhden ihmisen uskonnollisuutta ja sen muokkautumista eri tekijöiden seurauksena.

Tehtävä 10. Kansalaisuskonto Amerikassa: Americans Are Religious About America

https://www.youtube.com/watch?v=x49n90IWi0s

12. Ajankohtaisia tutkimusaiheita

Teologian ja Uskonnontutkimuksen Päivät 2026

https://www.helsinki.fi/fi/konferenssit/teologian-ja-uskonnontutkimuksen-paivat-2026/ohjelma

Suomalainen uskontojen tutkimus

Kolme yliopistoa ja niiden pääsääntöiset tutkimusaiheet/kohteet:

Helsingin yliopisto

Teologisessa tiedekunnassa tutkitaan uskontojen yksilöllistä, kulttuurista ja yhteiskunnallista merkitystä historiassa ja nykyajassa. Uskontotiede tutkii ihmisten katsomuksia ja henkisiä perinteitä osana kulttuuria ja yhteiskuntaa niin menneisyydessä kuin nykypäivänäkin.

Åbo Akademi

Painottuu vähemmistötutkimukseen suhteessa teologiaan ja uskontotieteeseen, jossa keskitytään vähemmistökulttuuriin ja -identiteettiin, kaksikielisyyteen ja monikielisyyteen sekä kielten oppimiseen, syrjintään, tasa-arvoon ja demokratiaan. Myös sukupuolten tasa-arvo on profiiliin kuuluva kysymys

Itä-Suomen yliopisto

Teologian laitoksella tutkitaan kristinuskon yhteisten juurien kuten Raamatun ja patristiikan lisäksi idän ja lännen uskonnollisten perinteiden kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä, ihmisen henkisen ja hengellisen hyvinvoinnin teemoja sekä uskontoa yhteiskunnallisena ja kulttuurisena kysymyksenä

Tehtävä 11. Tutkimussuunnitelma